

Mübadele kapsamında tescile tabi olmayan araçların alımında KDV ve ÖTV hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	E-84974990-135[KDV-4-İ-1-2025/2]-9557
Tarih	07.01.2026

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Ankara Defterdarlığı

Gelir Kanunları Kdv Ve Ötv Grup Müdürlüğü

Sayı : E-84974990-135[KDV-4-İ-1-2025/2]-9557

07.01.2026

Konu : Mübadele kapsamında tescile tabi olmayan araçların alımında KDV ve
ÖTV

İlgi : ...tarihli özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Şirketinizin araç alım-satımı faaliyetinde bulunduğunu, kamu kurumlarının ihalelerine katılarak mübadele kapsamında kullanılmış araçları temin edip karşılığında sıfır araç sattığınızı belirterek kamu kurumlarından (Jandarma, Milli Savunma Bakanlığı vb.) özel tüketim vergisi (ÖTV) ödenmemiş araçların mübadele kapsamında alınmasında;

- ÖTV Kanununun yürürlük tarihinden önce üretilen araçların ÖTV'ye tabi olup olmadığı,
- Jandarma ve Milli Savunma Bakanlığından ilk iktisabında ÖTV ödenmeyen araçların alımında katma değer vergisi (KDV) matrahının hangi tutar üzerinden hesaplanacağı,
- Alıma konu ikinci el araçlar için hangi oranda KDV hesaplanacağı hususlarında Defterdarlığımız görüşü talep edilmektedir.

ÖTV YÖNÜNDEN

4760 sayılı ÖTV Kanununun;

- 1 inci maddesinde, Kanuna ekli (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tabi olanların ilk iktisabının, kayıt ve tescile tabi olmayanların ise ithalatı veya imal ya da inşa edenler tarafından teslimi ile ÖTV uygulanmadan önce müzayede yoluyla satışının bir defaya mahsus olmak üzere ÖTV'ye tabi olduğu,
- (2/1-b) maddesinde, "ilk iktisap"ın (II) sayılı listedeki mallardan Türkiye'de kayıt ve tescil edilmemiş olanların kullanılmak üzere ithalini, müzayede yoluyla veya kayıt ve tescil edilmiş olsa dahi Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümlerine göre iade edilenler de dahil motorlu araç ticareti yapanlardan iktisabını, motorlu araç ticareti yapanlar tarafından kullanılmaya başlanmasını, aktive alınmasını veya adlarına kayıt ve tescil ettirilmesini ifade ettiği,
- (2/1-c) maddesinde, "kayıt ve tescil"in, motorlu taşıtların ilgili mevzuat gereğince trafik, belediye, liman ve Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünce tutulan sivil hava vasıtaları siciline yapılan kayıt ve tescilini ifade ettiği,
- (4/1-a) maddesinde, ÖTV mükellefinin, bu Kanuna ekli (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tabi olmayanları imal, inşa veya ithal edenler ile bu malların müzayede yoluyla satışını gerçekleştirenler olduğu,
- (4/1-b) maddesinde, ÖTV mükellefinin, bu Kanuna ekli (II) sayılı listedeki mallardan kayıt ve tescile tâbi olanlar için; motorlu araç ticareti yapanlar, kullanmak üzere ithal edenler veya müzayede yoluyla satışını gerçekleştirenler olduğu,
- (11/3) maddesinde, (II) sayılı listedeki mallar için verginin matrahının; bunların teslimi, ilk iktisabı ve ithalinde hesaplanacak ÖTV hariç, KDV matrahını oluşturan unsurlardan teşekkül ettiği,
- (12/1) maddesinde, ÖTV'nin, bu Kanuna ekli listelerde yazılı malların karşılarında gösterilen tutar ve/veya oranlarda alınacağı,
- (15/2-a) maddesinde, (II) sayılı listedeki kayıt ve tescile tâbi mallardan, veraset yoluyla intikaller hariç ilk iktisabında istisna uygulananların istisnadan yararlanmalar dışındakilerce iktisabında, ilk iktisabındaki matrah esas alınarak adına kayıt ve tescil işlemi yapıldan, kayıt ve tescili tarihinde geçerli olan oran

üzerinden, bu tarihte ÖTV alınacağı; ancak Kanunun 7 nci maddesinin (2) ve (8) numaralı bentleri çerçevesinde istisnadan yararlananların bu istisnadan yararlanarak iktisap ettikleri kayıt ve tescile tabi malları 5 yıldan fazla kullanarak elden çıkarmaları durumunda bu hükmün uygulanmayacağı,

- Geçici 1 inci maddesinde, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce teslimi, iktisabı veya ithali gerçekleşen mallara ait vergi, harç, fon ve payların, bu işlemlerin gerçekleştiği tarihte yürürlükte bulunan hükümlere göre tahsil edileceği, Hazine ve Maliye Bakanlığının verginin mükerrerliğini önlemek amacıyla bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkili olduğu

hüküm altına alınmış olup, söz konusu hükümlerin uygulama usul ve esaslarına ÖTV (II) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinde yer verilmiştir.

Bu kapsamda anılan Genel Tebliğin;

- (I/A/1) bölümünde, (II) sayılı liste kapsamındaki mallardan daha önce ÖTV'ye tabi tutulmamış olanların, mahkeme satış memurlukları ve icra daireleri dâhil olmak üzere, resmî veya özel kuruluşlarca müzayede yoluyla satışının ÖTV'ye tabi olduğu; örneğin, motorlu araç ticareti yapan bir mükellefin satmak üzere elinde bulundurduğu ve henüz Türkiye'de kayıt ve tescil ettirilmemiş binek otomobillerinin icra yoluyla satılması halinde, bu taşıtı kullanmak üzere alan açısından ilk iktisap söz konusu olacağından bu satışın vergiye tabi olduğu,

- (I/Ç/1.1) bölümünde, kayıt ve tescile tabi olmakla birlikte henüz kayıt ve tescil edilmemiş taşıtların kullanılmak üzere müzayede yoluyla alımında, müzayede yoluyla satışı gerçekleştirenlerin verginin mükellefi olduğu,

- (III/A/1) bölümünde, ÖTV matrahına esas alınan KDV matrahının tespitinde, KDV Kanununun 20 ila 27 nci maddeleri ile bu maddelere ilişkin KDV Genel Uygulama Tebliğinde yapılan açıklamaların dikkate alınacağı, KDV Kanununun 20 nci maddesine göre, teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın, bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedel olduğu, bedel deyiminin, malı teslim alan veya kendisine hizmet yapılan veyahut bunlar adına hareket edenlerden bu işlemler karşılığında her ne suretle olursa olsun alınan veya bunlarca borçlanılan para, mal ve diğer suretlerde sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaat, hizmet ve değerler toplamını ifade ettiği ve anılan Kanunun (23/1-d) maddesine göre, gümrük depolarında ve müzayede mahallerinde yapılan satışlarda matrahın kesin satış bedeli olduğu,

- (VI/A) bölümünde, ÖTV Kanunu ile yürürlükten kaldırılan vergi uygulamaları bakımından vergiyi doğuran olayın bu Kanunun yürürlüğünden önce gerçekleştiği durumlarda, işleme konu taşıtların 1/8/2002 tarihinden sonra ilk defa kayıt ve tescilinin söz konusu olduğu hallerde ÖTV yükümlülüğünün olmadığı belirtilmektedir.

Bu itibarla, 4760 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1/8/2002 tarihinden önce Milli Savunma Bakanlığı ve/veya Jandarma Genel Komutanlığınca tescil edilmiş/envanterine kaydedilmiş ve keyfiyeti ilgili belgelerle tevsik edilmiş olan araçların, Şirketinize satışı ÖTV'ye tabi değildir.

Diğer taraftan, araçların üretim tarihi veya model yılının, ÖTV mevzuatındaki vergiyi doğuran olay yönünden bir önemi bulunmamakta olup Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk iktisabı ve ithali yapılan taşıtlara ÖTV uygulanacaktır.

Bu kapsamda,

- 4760 sayılı Kanuna ekli (II) sayılı listede yer alan kayıt ve tescile tabi taşıtlardan ilk iktisabı ÖTV'den istisna olarak gerçekleştirilenlerin Şirketinizce alımında, ilk iktisabındaki (istisnadan yararlanıldığı tarihteki) matrah üzerinden yeni kayıt ve tescil tarihindeki orana göre hesaplanan ÖTV'nin tarafınızca,

- 4760 sayılı Kanun hükümleri uyarınca verginin konusuna girmemesi sebebiyle ilk iktisabında ÖTV uygulanmamış taşıtların sonradan ÖTV'nin konusuna girmesi halinde, söz konusu taşıtların Şirketinizce alımında satış bedeli üzerinden, taşıtların cins ve özelliklerine göre yürürlükte olan ÖTV oranlarına göre hesaplanan ÖTV'nin tarafınızca,

- 4760 sayılı Kanunun (4/1) hükmü uyarınca, (II) sayılı listede yer alan taşıtların satışının ihale makamınca müzayede yoluyla yapılması halinde, hesaplanan ÖTV'nin müzayede yoluyla satışı gerçekleştirenler tarafından

beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.

KDV YÖNÜNDEN

3065 sayılı KDV Kanununun;

- 1/1 inci maddesinde, Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin, 1/3-d maddesinde, müzayede mahallerinde ve gümrük depolarında yapılan satışların KDV'ye tabi olduğu,

- 8/1-ç maddesinde, müzayede mahallerinde yapılan satışlarda bu satışları yapanların KDV'nin mükellefi olduğu,

- 17/4-g maddesinde, metal, plastik, lastik, kauçuk, kağıt, cam hurda ve atıklarının tesliminin KDV'den istisna olduğu

- 20 nci maddesinde, teslim ve hizmet işlemlerinde matrahın, bu işlemlerin karşılığını teşkil eden bedel olduğu,

- 24/b maddesinde, ambalaj giderleri, sigorta, komisyon ve benzeri gider karşılıkları ile vergi, resim, harç, pay, fon karşılığı gibi unsurların matraha dahil olduğu

hüküm altına alınmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin,

-"Müzayede Mahallinde Yapılan Satışlar" başlıklı (I/B-6.) bölümünün "6.1. Genel Olarak" başlıklı alt bölümünde,"3065 sayılı Kanunun (1/3-d) maddesine göre, cebri icra, izale-i şüyu, ipoteğin paraya çevrilmesi, tasfiye gibi nedenlerle yapılan açık artırma, pazarlık ve diğer şekillerdeki satışlar da dahil olmak üzere, müzayede mahallerinde yapılan her türlü satışlar KDV'ye tabidir. Kanunun istisna ve vergi oranlarına ilişkin hükümleri bu satışlar için de geçerlidir.

Bu satışlarda vergiyi doğuran olay, satışın yapıldığı tarihte vuku bulmaktadır. Verginin mükellefi 3065 sayılı Kanunun (8/ç) maddesine göre, satışları düzenleyen özel veya resmi kişi ve/veya kuruluşlar olup, 3065 sayılı Kanunun (23/d) maddesi hükmüne göre, satılan malın kesin satış bedeli KDV'nin matrahıdır. Ancak izale-i şüyu çerçevesinde yapılan satışlarda alıcının hissedarlardan biri olması halinde hissesi, bu hisse için mülkiyet devri söz konusu olmadığından matrahtan indirilir. ...

Bu satışlarla ilgili beyan ve ödeme mükellefiyeti genel esaslara göre yerine getirilir. Başka faaliyetleri dolayısıyla sürekli beyanname vermek zorunda olmayan resmi kuruluşlar (icra daireleri hariç) tarafından bu şekilde tahsil edilen KDV, yetki alanı içerisinde bulunan vergi dairelerine en geç 7 (yedi) gün içinde ödenir. Ancak tahsilât tutarının 50.000TL'yi aşması halinde, bu süre beklenilmeksizin ertesi gün mesai bitimine kadar ödenmesi zorunludur.",

- "Vergi Sorumlusu" başlıklı (I/C-2.) bölümünün "2.1.3.3.2. Kapsam" başlıklı alt bölümünde, "Hurda kavramı; her türlü metal, plastik, lastik, kauçuk, kâğıt ve cam hurdasını, bunların hurda halindeki karışımlarını, aynen veya onarılmak suretiyle üretim amaçlarına uygun olarak kullanılamayacak haldeki metal, plastik, lastik, kauçuk, kâğıt ve cam karakterli her türlü ham, yarı mamul ile mamul maddeyi ifade etmektedir."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Mal teslimi ve hizmet ifalarına uygulanan KDV oranları, 3065 sayılı KDV Kanununun 28 inci maddesinin verdiği yetkiye dayanılarak maddede yer alan sınırlar dahilinde, 700 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişmeden önce Bakanlar Kurulu, değişiklik sonrasında ise Cumhurbaşkanı tarafından belirlenmektedir.

Bu kapsamda KDV oranları, 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı (BKK) eki (I) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için %1, (II) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için %8, bu listelerde yer almayan vergiye tabi işlemler için %18 olarak uygulanmakta iken, 7/7/2023 tarihli ve 32241 sayılı Resmî

Gazete'de yayımlanarak 10/7/2023 tarihinde yürürlüğe giren 7346 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile (II) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler için bu oran %10, ilgili listelerde yer almayan vergiye tabi işlemler için %20 olarak belirlenmiş; (I) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetlere uygulanacak KDV oranında ise herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

Söz konusu BKK eki (I) sayılı listenin "B) DİĞER MAL VE HİZMETLER" bölümünün 9 uncu sırasında; "Aşağıda tanımları yapılan motorlu taşıtlardan yalnız "kullanılmış" olanlar, "Türk Gümrük Tarife Cetvelinin 8701.90.50.00.00 Kullanılmış olanlar ile 87.03 pozisyonundaki binek otomobilleri ve esas itibarıyla insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (87.02 pozisyonuna girenler hariç) (steysin vagonlar ve yarış arabaları dahil). [(Yalnız binek otomobilleri, steysin vagonlar, yarış arabaları, arazi taşıtları, jipler, vb., motorlu karavanlar, elektrik, gaz, güneş enerjili vb. motorlu taşıtlar, "8703.10.11.00.00 özellikle kar üzerinde hareket etmek için dizayn edilmiş sıkıştırma ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlu olanlar (dizel veya yarı dizel) veya kıvılcım ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlu taşıtlar", "8703.10.18.00.00 diğerleri"] [Ambulanslar, mahkum taşımaya mahsus arabalar, para arabaları, cenaze arabaları, itfaiye öncü arabaları gibi özel amaçla yapılmış motorlu taşıtlar hariç.] (Katma Değer Vergisi Kanununun 30/b maddesine göre binek otomobillerinin alımında yüklenilen katma değer vergisini indirim hakkı bulunan mükelleflerin, bu araçları tesliminde bu Kararın 1 inci maddesinin (a) bendinde öngörülen vergi oranı uygulanır. İkinci el motorlu kara taşıtı ticaretiyle iştigal eden mükelleflerce bu Kararın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen vergi oranı uygulanarak satın alınan araçların teslimi ile özel matrah uygulanarak yapılan teslimlerde, bu Kararın 1 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen vergi oranı uygulanır." ibaresine yer verilmiştir.

Aynı Kararın 1 inci maddesinin 5 inci fıkrasında ise, BKK eki (I) sayılı listenin "B) DİĞER MAL VE HİZMETLER" bölümünün 9 uncu sırasında yer alan "kullanılmış" deyiminin, 4760 sayılı ÖTV Kanununa göre ÖTV'ye tabi olmayan taşıtları ifade ettiği belirtilmiştir.

Buna göre, kamu kurumlarının (Jandarma, Milli Savunma Bakanlığı vb.) envanterinde bulunan araçların, ihale suretiyle satışı 3065 sayılı Kanunun 1/3-d maddesine göre KDV'ye tabi olmakla birlikte, söz konusu araçların aynen veya onarılmak suretiyle üretim amaçlarına uygun olarak kullanılmayacak durumda (hurda) olması halinde bunların teslimi 3065 sayılı Kanunun 17/4-g maddesi gereğince KDV'den istisnadır.

Ancak, bahse konu taşıtların tamir ve bakımdan sonra yeniden trafiğe çıkabilir hale getirilebilecek nitelikte olması halinde, söz konusu taşıtlar hurda olarak kabul edilemeyeceğinden bu taşıtların ihale suretiyle satışı 3065 sayılı Kanunun 1/3-d maddesine göre KDV'ye tabi tutulacaktır.

Öte yandan, 2007/13033 sayılı BKK eki (I) sayılı listenin "B) DİĞER MAL VE HİZMETLER" bölümünün 9 uncu sırasında sayılan ve 4760 sayılı ÖTV Kanununun yürürlüğe girdiği 1/8/2002 tarihinden önce Milli Savunma Bakanlığı ve/veya Jandarma Genel Komutanlığınca tescil edilmiş/envanterine kaydedilmiş ve

keyfiyeti ilgili belgelerle tevsik edilmiş olan araçların Şirketinize satışı ÖTV'ye tabi olmadığından, bunların tesliminin %1 oranında KDV'ye tabi tutulması gerekmektedir.

Ancak, ÖTV Kanununun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ilk iktisabı ve ithali yapılan taşıtlar ÖTV'ye tabi tutulacağından, anılan BKK' nin ilgili sırasında sayılsa dahi;

- ÖTV Kanununa ekli (II) sayılı listede yer alan kayıt ve tescile tabi taşıtlardan ilk iktisabı ÖTV'den istisna olarak gerçekleştirilenlerin,

- ÖTV Kanunu hükümleri uyarınca verginin konusuna girmemesi sebebiyle ilk iktisabında ÖTV uygulanmamış taşıtların sonradan ÖTV'nin konusuna girmesi halinde, söz konusu taşıtların

Şirketiniz tarafından alımında genel oranda (10/7/2023 tarihinden önce %18, bu tarih itibarıyla %20) KDV'ye tabi tutulması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 14.09.2026